

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Stappenplan voor het handelen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling

Het bevoegd gezag van Conexus,

overwegende dat Conexus verantwoordelijk is voor een goede kwaliteit van de dienstverlening aan haar leerlingen en dat deze verantwoordelijkheid zeker ook aan de orde is in geval van dienstverlening aan leerlingen die (vermoedelijk) te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling;

- dat van de beroepskrachten die werkzaam zijn bij Conexus op basis van deze verantwoordelijkheid wordt verwacht dat zij in alle contacten met leerlingen attent zijn op signalen die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling en dat zij effectief reageren op deze signalen;
- dat Conexus een meldcode heeft vastgesteld zodat de beroepskrachten die binnen Conexus werkzaam zijn weten welke stappen van hen worden verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling;
- dat Conexus in deze code ook vastlegt op welke wijze zij de beroepskrachten bij deze stappen ondersteunt;
- dat onder *huiselijk geweld* wordt verstaan: lichamelijk, geestelijk of seksueel geweld, of bedreiging daarmee door iemand uit de huiselijke kring. Waarbij onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele, psychische of economische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer.

Daaronder worden ook begrepen ouderenmishandeling, geweld tegen ouders, vrouwelijke genitale verminking, huwelijksdwang en eer gerelateerd geweld. Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren: familieleden, huisgenoten, de echtgenoot of voormalig echtgenoot, of (ex-) partner, mantelzorgers;

- dat onder *kindermishandeling* wordt verstaan: elke vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend, of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel. Daaronder is ook begrepen eer gerelateerd geweld, huwelijksdwang, vrouwelijke genitale verminking en het als minderjarige getuige zijn van huiselijk geweld tussen ouders en/of andere huisgenoten;

- dat onder *beroepskracht* in deze code wordt verstaan: de beroepskracht die voor Conexus werkzaam is en die in dit verband aan leerlingen van de organisatie zorg, begeleiding, onderwijs, of een andere wijze van ondersteuning biedt;
- dat onder *leerling* in deze code wordt verstaan: iedere persoon aan wie de beroepskracht zijn professionele diensten verleent.

In aanmerking nemende de Wet bescherming persoonsgegevens; de Jeugdwet,

en de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) 2015 en het privacyreglement van Conexus.

Stelt de volgende Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling vast;

1. De wet

In artikel 5.2.6 van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) staat het volgende vermeldt:

Derden die beroepshalve beschikken over inlichtingen die noodzakelijk kunnen worden geacht om een situatie van huiselijk geweld of kindermishandeling te beëindigen of een redelijk vermoeden daarvan te onderzoeken, kunnen aan een AMHK deze inlichtingen desgevraagd of uit eigen beweging verstrekken zonder toestemming van degene die het betreft en indien nodig met doorbreking van de plicht tot geheimhouding op grond van een wettelijk voorschrift of op grond van hun ambt of beroep.

2. Meldcode in relatie tot het beroepsgeheim en het meldrecht kindermishandeling en huiselijk geweld

Het wettelijk meldrecht voor huiselijk geweld en kindermishandeling biedt alle beroepskrachten met een beroepsgeheim of een andere zwijgplicht, het recht om een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld te melden, ook als zij daarvoor geen toestemming hebben van de leerling of ouders van de leerling.

Dit wettelijk meldrecht maakt een inbreuk mogelijk op het beroepsgeheim van bijvoorbeeld artsen, psychiaters, verpleegkundigen, maatschappelijk werkers, psychologen, pedagogen, verloskundigen en werkers in de jeugdzorg of in de reclassering.

3. Stappen meldcode

De stappen van de meldcode beschrijven hoe een beroepskracht met een geheimhoudingsplicht op een zorgvuldige wijze omgaat met dit meldrecht.

Stap 1: In kaart brengen van signalen

- Breng de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontkrachten in kaart en leg deze vast.
- Leg ook de contacten over de signalen vast, evenals de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen.
- Maak bij het signaleren van huiselijk geweld of kindermishandeling gebruik van 'de Signalenkaart' <https://signalenkaart.nl/>
- Beschrijf uw signalen zo feitelijk mogelijk. Worden ook hypothesen en veronderstellingen vastgelegd, vermeld dan uitdrukkelijk dat het gaat om een hypothese of veronderstelling. Maak een vervolgaantekening als een hypothese of veronderstelling later wordt bevestigd of ontkracht.
- Vermeld de bron als er informatie van derden wordt vastgelegd.
- Leg diagnoses alleen vast als ze zijn gesteld door een bevoegde beroepskracht.

Nb.1 Signalen van geweld door een beroepskracht in een zorg- of onderwijsrelatie

Gaan de signalen over mogelijk geweld gepleegd door een beroepskracht ten opzichte van een leerling, meld de signalen dan bij de leidinggevende of de directie, conform de interne richtlijnen. In dat geval is dit stappenplan *niet* van toepassing.

Nb.2 Signalen van geweld tussen leerlingen

Signalen over mogelijk geweld gepleegd tussen leerlingen vallen niet onder het stappenplan van de meldcode. Uw signalen meldt u bij de pestcoördinator, intern begeleider of de directie. De directie draagt zorg voor melding aan de Inspectie of de andere toezichthouder.

Stap 2: Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen van Veilig Thuis of een deskundige op het gebied van letselduiding

- Bespreek de signalen met een deskundige collega. Vraag zo nodig ook schriftelijk advies aan Veilig Thuis of aan een deskundige op het gebied van letselduiding, als er behoefte is aan meer duidelijkheid over (aard en oorzaak) van letsel.

Met name in de medische sector kan het van belang zijn een deskundige in te schakelen op het gebied van letselduiding. In andere sectoren ligt het voor de hand dat zo nodig forensische expertise wordt ingeschakeld via Veilig Thuis.

Het schriftelijk raadplegen van Veilig Thuis kan zonder naam van het desbetreffende kind te noemen.

Nb. Advies bij specifieke vormen van geweld over mogelijke risico's van vervolgstappen

Is er binnen uw instelling onvoldoende kennis aanwezig over de aanpak van specifieke vormen van geweld, zoals eer gerelateerd geweld, huwelijksdwang, seksueel misbruik en vrouwelijke genitale verminking, of ouderenmishandeling, vraag dan *altijd* advies aan Veilig Thuis over uw vervolgstappen. Dit advies is ook van belang om mogelijke veiligheidsrisico's van eventuele vervolgstappen zorgvuldig te kunnen afwegen.

- Leg de uitkomsten van de collegiale consultatie en/of het gegeven advies vast in het cliënt-dossier.

Stap 3: Gesprek met de ouders/verzorgers

Bespreek de signalen met de ouders/verzorgers;

- leg de ouders/verzorgers het doel uit van het gesprek;
- beschrijf de feiten die u hebt vastgesteld en de waarnemingen die u hebt gedaan;
- nodig de ouders/verzorgers uit om een reactie hierop te geven;
- kom pas na deze reactie zo nodig met een interpretatie van hetgeen u hebt gezien, gehoord en waargenomen. In geval van vrouwelijke genitale verminking kunt u daarbij de ‘Verklaring tegen meisjesbesnijdenis’ gebruiken.

Hebt u ondersteuning nodig bij het voorbereiden of het voeren van het gesprek met de ouders/verzorgers, raadpleeg dan een deskundige collega en/of Veilig Thuis.

Het doen van een melding zonder dat de signalen zijn besproken met de leerling/ouder/verzorger, is alleen mogelijk als:

- er concrete aanwijzingen zijn dat de veiligheid van de leerling, die van u zelf, of die van een ander in het geding is, of zou kunnen zijn;
- als u goede redenen hebt om te veronderstellen dat de leerling/ouder/verzorger door dit gesprek het contact met u zal verbreken en dat de leerling daardoor niet voldoende meer kan worden beschermd tegen het mogelijk geweld.

Nb. Melding in de verwijfsindex risicojongeren

Overweeg bij het zetten van stap 3 of het noodzakelijk is om, gelet op de bedreiging van de ontwikkeling van de jeugdige(n), ook een melding te doen in de verwijfsindex risico-jongeren waar Conexus ook bij aangesloten is.

Een melding in de verwijfsindex is bedoeld om beroepskrachten die betrokken zijn bij ‘risicojongeren’ bij elkaar te brengen zodat ze hun interventies op elkaar af kunnen stemmen en niet langs elkaar heen werken. Een melding in de verwijfsindex is geen alternatief voor het doen van een melding van kindermishandeling bij Veilig Thuis. Ga daarom, ook als u besluit tot een melding in de verwijfsindex, door met stap 4 en 5 van de meldcode als uw vermoeden van kindermishandeling door het gesprek met de ouders en/of de jeugdige niet zijn weggenomen.

Voor meer informatie over de verwijfsindex risicojongeren en het wettelijk meldrecht voor meldingen in de verwijfsindex zie

<http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/jeugdhulp/vraag-en-antwoord/verwijsindex-risicjongeren-melding-doen.html>

Stap 4: Weeg de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling en vraag in geval van twijfel altijd (opnieuw) advies aan Veilig Thuis.

- Weeg op basis van de signalen, van het ingewonnen advies en van het gesprek met de leerling en ouders/verzorgers het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling. Weeg eveneens de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling.
- Raadpleeg in geval van twijfel altijd schriftelijk (opnieuw) Veilig Thuis. De medewerkers van Veilig Thuis bieden ondersteuning bij het wegen van het geweld en van de risico's op schade en zij kunnen adviseren over vervolgstappen.

Stap 5: Beslissen: zelf hulp organiseren of melden

Bij stap 5 wordt een keuze gemaakt tussen 'zelf hulp organiseren' en 'melden'. Binnen iedere afzonderlijke school van Conexus is de directie verantwoordelijk voor het nemen van dit besluit.

Keuze 1: Hulp organiseren en effecten volgen

Meent u, op basis van uw afweging in stap 4, dat u uw leerling redelijkerwijs *voldoende* tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling kunt beschermen:

- *organiseer* dan de noodzakelijke hulp;
- *volg* de effecten van deze hulp;
- *doe* alsnog een *melding* als er signalen zijn dat het huiselijk geweld of de kindermishandeling niet stopt of opnieuw begint.

Keuze 2: Melden en bespreken met de cliënt

Kunt u uw leerling niet voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling beschermen of twijfelt u er aan of u voldoende bescherming hiertegen kunt bieden:

- meld uw vermoeden bij Veilig Thuis.
 - Sluit bij uw melding zoveel mogelijk aan bij feiten en gebeurtenissen en geef duidelijk aan indien de informatie die u meldt (ook) van anderen afkomstig is.
 - Overleg bij uw melding met Veilig Thuis wat u na de melding, binnen de grenzen van uw gebruikelijke werkzaamheden, zelf nog kunt doen om uw leerling tegen het risico op huiselijk geweld of op mishandeling te beschermen.
- bespreek uw melding vooraf met uw leerling (vanaf 12 jaar) en of met de ouder (als de leerling nog geen 16 jaar oud is).
 - leg uit waarom u van plan bent een melding te gaan doen en wat het doel daarvan is;
 - vraag de leerling/ouder/verzorger uitdrukkelijk om een reactie;
 - in geval van bezwaren van de leerling/ouder/verzorger, overleg op welke wijze u tegemoet kunt komen aan deze bezwaren;
 - is dat niet mogelijk, weeg de bezwaren dan af tegen de noodzaak om uw leerling te beschermen tegen het geweld of

de kindermishandeling. Betrek in uw afweging de aard en de ernst van het geweld en de noodzaak om de leerling door het doen van een melding daartegen te beschermen;

- doe een melding indien naar uw oordeel de bescherming van de leerling de doorslag moet geven.

- Van contacten met de leerling/ouder/verzorger over de melding kunt u afzien:
 - als er concrete aanwijzingen zijn dat de veiligheid van de cliënt, die van u zelf, of die van een ander in het geding is, of zou kunnen zijn;
 - als u goede redenen hebt om te veronderstellen dat de leerling/ouder/verzorger daardoor het contact met u zal verbreken.

De stappen van de Meldcode in het kort:

4. Verantwoordelijkheden

Verantwoordelijkheden van de scholen

Het zetten van de stappen van de meldcode is een verantwoordelijkheid van:

- Alle medewerkers van Conexus die binnen hun werkzaamheden in aanraking komen met leerlingen en dus mogelijk signalen kunnen opvangen.
- Voor iedere medewerker binnen een school van Conexus geldt dat zij de verplichting hebben stap 1 van de Meldcode te zetten. Zij kunnen zich hierbij laten ondersteunen door de directie of de intern begeleider van de betreffende school.
- Het zetten van de stappen 2 tot en met 5 van de Meldcode kan vervolgens gedaan worden door of dezelfde medewerker of een door de school aangewezen functionaris hiervoor.

Als aandachtsfunctionaris huiselijk geweld of kindermishandeling kan/kunnen binnen Conexus worden geraadpleegd:

- ICPer van de school
- Intern begeleider van de school
- Bestuursadviseur van de stichting

Verantwoordelijk voor het besluit in stap 5 voor het al dan niet doen van een melding is:

- De directie van de betreffende school.

Indien er vrijwilligers werkzaam zijn binnen de school, kunnen zij met hun signalen terecht bij de directie van de betreffende school.

Verantwoordelijkheden van Conexus

Gelet op de Wet verplichte meldcode draagt het bevoegd gezag van Conexus er zorg voor dat;

- er binnen de organisatie een meldcode beschikbaar is die voldoet aan de eisen van de wet;
- er binnen de organisatie bekendheid wordt gegeven aan het doel en de inhoud van de meldcode;
- regelmatig trainingen en andere vormen van deskundigheidsbevordering worden aangeboden, zodat beroepskrachten voldoende kennis en vaardigheden ontwikkelen en ook op peil houden voor het signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling en voor het zetten van de stappen van de code;
- de meldcode wordt opgenomen in het inwerkprogramma van nieuwe medewerkers;
- er voldoende deskundigen beschikbaar zijn die de beroepskrachten kunnen ondersteunen bij het signaleren en het zetten van de stappen van de code;
- de meldcode aansluit op de werkprocessen binnen de organisatie;

de werking van de meldcode regelmatig wordt geëvalueerd en dat zo nodig acties in gang worden gezet om de kennis over en het gebruik van de meldcode te bevorderen.